

Stockholm 2019-05-20

Betänkande Att förstå och bli förstådd – ett reformerat regelverk för tolkar i talade språk (SOU 2018:83) / U2018/04684/UF

AIIC, det internationella konferenstolkförbundet, (Association International des Interprètes de Conference) välkomnar utredningen och det faktum att man fokuserar på att få till stånd förbättringar för tolkar och tolkanvändare i de situationer där tolkning mellan enskilda individer och representanter för myndigheter förekommer.

AIIC beklagar att konferenstolkar inte redan från början uteslutits ur utredningens uppdrag på samma sätt som teckenspråks-, dövblind- och skrivtolkar.

Detta då såväl direktiven som utredningen helt uppenbart syftar till att se över tolkning i de situationer där enskilda individer är i behov av tolkning i sina kontakter med myndigheter.

Tyvärr framgår detta inte för den oinvidde, vare sig explicit genom ordalydelse eller genom de definitioner som tillämpas, vilket är ytterst olyckligt för våra medlemmar.

Begreppet tolk i talade språk

AIIC konstaterar att det i utredningen råder en begreppsförvirring som kommer att leda till fortsatta problem för konferenstolkförbundets medlemmar. Inte minst genom att man i utredningen, liksom i däri ingående förslag, landat i att använda begreppet "tolk i talade språk".

Detta förklaras i stycke 3.2.1 där man säger: *"Benämningen tolk i talade språk kan användas för att tydliggöra skillnaden mot tolk i visuella språk eller teckenspråk."*

Det är i och för sig sant,

men begreppet är ytterst olyckligt då även konferenstolkar är tolkar i talade språk, - dock inte i situationer där det är en enskild som behöver hjälp med sina myndighetskontakter.

Det är uppenbarligen inte utredarens avsikt att konferenstolkning skall omfattas av förslagen, men med denna formulering blir det ändå fallet.

En ny tolklag

I utredningen föreslås en ny tolklag, i dess första kapitel, paragraf 1, definieras lagens tillämpningsområde: "... *bestämmelser om anlitande av tolk i talade språk hos myndigheter under riksdagen och regeringen (statliga myndigheter)*"

Detta är en avgränsning som i viss utsträckning, dock inte fullt ut, motsvarar definitionen av begreppet "språktolk" i direktiven till utredningen: "Den som *muntligt återger yttranden i ett samtal mellan enskilda individer och representanter för myndigheter och organisationer*".

Utan avgränsningen "**mellan enskilda individer och representanter för myndigheter och organisationer**" kommer det att fortsätta råda osäkerhet kring konferenstolkarnas situation på ett antal punkter, t ex:

- Kommer konferenstolkutbildningen att omfattas av bestämmelserna gällande en särskild yrkesexamen,
- Kommer konferenstolkar att kunna auktoriseras,
- Kommer konferenstolkar att ingå i det föreslagna registret,
- Kommer myndigheter vid anordnandet av konferenser att kunna anlita kvalificerade konferenstolkar eller tvingas anlita "tolkar i talade språk" – dvs auktoriserade tolkar som helt saknar konferenstolkutbildning.

Förslag

AIIC, det internationella Konferenstolkförbundet anser att konferenstolkning klart och tydligt måste uteslutas ur förslagets tillämpningsområden.

I tolklagen genom att i den inledande paragraf 1 skriva:

"... bestämmelser om anlitande av tolk i talade språk hos myndigheter under riksdagen och regeringen (statliga myndigheter) **i muntliga kontakter mellan enskilda individer och representanter för dessa myndigheter**"

Samma förtydligande bör göras i alla relevanta bestämmelser. Detta för att tydliggöra för alla aktörer att konferenstolkning inte omfattas av de bestämmelser som föreslås.

Stockholm 2019-05-20

AIIC Sverige, genom

Gerd Mattsson